

# GAZETA DATCANILOR

• REVISTA ILUSTRATA PENTRU TOTI •

## GAZETA DATCANILOR

*Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni.*

Abonamentul: 10 lei pe an, pentru Transilvania 5 florini, pentru străinătate 12 lei.

A se adresa tot ce privesce Redacția și Administrația Directorului-fondator și proprietar al „Gazetei Sătenului” C. C. Datculescu, R.-Sarat.

### SCRISORE DE LA UN UNGUR

Un ungar ne scrie:

Domnule amic al sătenilor,

**D**e când ați întemeiat Gazeta Sătenului urmărese pas cu pas toate câte le scrieți în contra noastră, a ungarilor. Am citit cu mare plăcere cu deosebire ce ați scris în direcțiunea acésta și m'am mirat mult, cât de bine colaborarii d-vóstră ne cunosc pe noi ungurii și de altă parte m'am bucurat — ca ungar, — cât de puțin vă cunoșceți pe voi.

Vă puteți închipui, ce frâu am fost silit să-mi pun inimei mele ungurești pentru a o sili să tacă în fața atător calomnii, aruncate cu o extremă turie asupra caracterului nostru destul de cavaleresc, de cât se mai am nevoie a mai aduce probe în favorul lui. Am răbdat până vă veți da înșivă în petec o dată și bine.

Acest moment a sosit și acum pot începe cu deplină încredere campania mea în contra acelor colaboratori, ale căror năsdărăvénii le publicați, precum se vede, fără nici o rezervă.

Eu nu cunosc pe nici unul din acei colaboratori și prin urmare nu mi rămâne alt-ceva de făcut, de cât să mă leg de d-vóstră, care de sigur stați bun pentru ori ce se publică sub auspiciul d-vóstră.

Vă întreb mai întâi, ce vreți d-vóstră Români de la Unguri? Vă puteți

formula o pretențiune, care să aibă numai aparența de drept? Eu unul mă gândesc de decenii și nu găsesc nimic, cu ce v'am fi rămas datori. Domnia-Vóstră n'aveți, de cât să-mi spuneți verde și fiți sigur că nu eu, dar cel mai simplu ungar vă va sci da răspunsul cuvenit. Domnia-Vóstră vreți să întemeiați o Dacie modernă. În fața acestei pretențiuni să-mi dați voe a vorbi în limbajul potrivit ómenilor scoși din minte. Bine, domnule gazetar, ideia d-vóstră întrece atât de mult puterile și mai cu sémă purtarea ridicolă a Românilor, în cât ar fi o condițiune sine qua non pentru ei a tăcea cu totul asupra acestui obiect, dacă nu vreți să treceți de smintiți în fața Europei.

De când vă fremâtați în acest ideal nu numai că n'ați făcut nici un pas înainte, ci mergeți repede înapoi. E destul să încep cu exemplele faptelor vóstre pentru a vă risipi orice iluziune, ce vă mai faceți în direcțiunea aceea ridicolă.

Ați început formarea Daciei cu perderea Basarabiei. Puteți foarte bine răspunde, că ați primit în schimb Dobrogea. Dar te rog, iubitul meu Domn, întreba-mă pe mine, dacă aș da Ardealul în schimb pe Italia?

Voi și Statul vostru independent 'l puteți manține numai în urma lipsei de complicațiuni mai serioase, la cea dintâiu învâlmășală politică aveți să vă pierdeți cu capul și independența.

Statul vostru se numește România



numai din *întâmplare*; masele populațiunii vóstre sunt murióre de fóme, necum sã mai puteți aștepta de la ele sã vã dea óre-care direcțiune națională în politică. Dacă ați întreba pe un țeran de la voi, de voeșce o Dacia mare și puternică v'ar răspunde: dacă acéstă Dacie va fi de mâncare atunci da! o voim! Noi ungurii însă până una alta vom continua pe drumul ce am apucat. Românii sunt cei din urmă, cari ne-ar putea strica somnul, mălaiul are sã-i ocupe încă destul timp, și până atunci noi vom ajunge cu pîntenii până în culmea Carpaților.

Calomniile, batjocurile și chiar amenințările, ce ni le-ați aruncat de atâtea ori prin Gazeta d-vóstră se potrivesc fórte rău cu purtarea vóstră în politica cea mare. Spuneți-mi, ați refusat voi ceva guvernului unguresc, când vi s'a cerut în mod categoric? Așa e că nu? ba încă iați dat regulat mai mult de cât vi s'a cerut! dovadă espulsarea Transilvanenilor.

Bine că 'mi veni ideia asta. Dóme! ce ușor e pentru cine-va a se lupta cu nișce ómeni lipsiți de cri-ce calcul și principiu!

Ungurii noștri curg țilnic, ca nișce valuri în țara vóstră și se hrănesc în linișce fără sã-i supere cine-va, ba încă se par a fi protegiați, pe când pe consăgenii voștri din Transilvania îi trimiteți la Ruscium și nu mai știu, unde. În loc de o Dacia, aveți sã vã treziți mâne, poimăne cu Panonia ajunsă până pe malul Istrului și sper că n'o sã muriți până când veți auđi în Bucureșci vorbinduse numai ungureșce.

În fața nesucceselor vóstre în politica vóstră națională mai aveți apoi unii nedibăcia—precum face și teribilul G. Panu — sã insinuați, că regele vóstru Carol cu simpatiile lui nemțești ar fi unica piedică a înaintării vóstre naționale. Păcat de calitațile eminente ale unui rege, precum este acela, că au ajuns sã conducă destinele unei națiuni atât de neputincioase

și ingrate. Apoi bine, domnule gazetar, regele nostru nu e némț? și cu tóte acestea, se găsește în Austro-Ungaria o națiune mai căđută politiceșce de cât cea germană, și se póte măsura altă națiune cu cea maghiară în arta de a governa? Nicăiri în lume suveranitatea poporului n'a ajuns a se manifesta atât de puternic, ca la noi în Ungaria. Aici cu drept cuvânt se póte dice, că nu regele ne pórtă pe noi de nas, ci noi pe el! — Dacă-ți place! — — —

Eu ca ungur n'ar trebui sã vã dau ast-fel de exemple de țăriă, dar fiind că țiu, a vã da probe despre bunăvoință și amiciție ce vã purtăm și că suntem departe de a vã croi vr'un rău, spun tot, ce cred, că v'ar fi și vouă de folos. Țin a o face acéstă mai întâiu în virtutea cavalerismului nostru secular și apoi cu deosebire, fiind că suntem datori a vã mulțumi cel puțin în cât-va pentru bunătatea ce o aveți, a hrăni anual atâți trași împinși ungureșci, cum vã place sãi numiți.

În trecăt vã rog, sã nu-'mi luați în nume de rău curiosul meu șir de idei din acéstă corespondență; eu nu sunt gazetar de profesiune, ci abia de ocaziune. Domnia-Vóstră veți dice póte, că noi numai în persecuțiunea naționalităților nemaghiare avem un sistem bine studiat; dar v'asigur, că ungurii în general n'au învățat nimic serios în viața lor; împrejurarea, că domnim comod preste masa cea mare a popórelor nemaghiare, nu e nici pe departe un sistem precugetat, ea se esplică fórte simplu prin adevărul, că arta de a governa ne este innăscută și cele-l-alte popóre pot studia cât vor voi, că nu ne vor smulge din mână acest dar de la Dumneđeu. Ceea ce numiți voi fanaticism național la unguri nu e alt-ceva, decât consciința acelei puteri ce e dată celui din urmă ungur deja cu laptele mamei sale. Și cea mai neîndoiósă probă despre aceea, că darul de a governa este ungurului înăscut și că alte popóre pot



studia cât vor voi, fără s'ajungă vr'o dată acolo, de-a ne smulge acest talisman din mână, este, că noi am primit frânele stăpânirii aprópe peste tóttă Austro-Ungaria din mâna nemților, din mâna unei națiuni de cât care nu mai póte dice nimenea că este alta mai învęțată pe fața pământului, și cu tóte acestea nemților după puțini ani le-au cădút frânele guvernului din mână, precând din mânele nóstre nu numai că n'au cădút, dar le ținem dîn ce în ce mai strîns, și nici nu se póte prevedea, când și prin cine ni se vor smulge.

Nouă nici de Muscali nu ne este témă, ba aș putea dice, că mai mult se tem *ei* de noi; dovadă că în iarna acésta, când au început a'și concentra forțele militare spre frontiera nóstră, numai cât le-am răspuns cu decisiunea de-a ne apéra și au început a se mulcomi și a se da frumușel înapoi.

Nu e vorbă, am avut tactul strategic de-a striga în fața Europei, că în cazul unui conflict cu Rusia vom avea România pe partea nóstră, un lucru, de care chiar și acum suntem convinși, cu tóttă retragerea lui I. Brătianu, care ne curta făciș; dar avem prevederea că ori-care ar fi guvernul României va fi cel puțin în contra Rusiei și pentru noi e destul să nu v'avem în *contra* nóstră. Dar aș vrea să vęd, către cine v'ați putea voi adresa cu atâta încredere în fața unui conflict cu cine-va?

Să mă întore acum iar la cestiunea în care voiam să vă răspund. Tot căutați mereu, că noi unгурii vă persecutăm pe frații voștri din regatul sântului Stefan. In mare rătăcire vă găsiți! Ne-am încercat, da! să asimilăm pe românii din țera nóstră [din țara nóstră?! nota redacțiunei) dar noi suntem de mult convinși, că un popor atât de-al dracului, ca românii, nu se póte mistui nici chiar de un stomac unгурesc și ast-fel ceea-ce voué vi se pare acum prigonire din parte ne nu e de cât o defensivă ajunsă la

estrem; facem tot posibilul, ca să ne cotropescă *ei* pe noi.

Cu ocasiunea procesului de presă al Gazetei, pe care credeam că-o s'o mănecăm cu tipografie cu tot, ne-am convins, că avem a face cu nodul gordian. Auđi Dumnia-ta! să îndrăsnescă redactorul unui jurnal valah a afirma în fața unui juriu unгурesc, și încă în Cluș, că nu cunoșce limba Statului, ba să pretindă, ca unгурii să se dejosescă până a'i vorbi limba lui plină de venin!! E culmea curagiului, domnule! teremtette! Și-apoi când 'mi-aduc aminte de fisionomia aia blândă și de temperamentul acela molic și somnuros al lui Mureșanu, mă lovesc fiori de nebuie. Apoi bine, dacă o ast-fel de ființă blândă e în stare să provóce răbdarea cea seculară a unгурilor, păcatele mele! ce-ar fi de noi, dacă ne-am închipui numai un moment, că în locul lui Mureșanu s'ar afla Panu?!?

Nu vedeți, că cu tóttă condamnarea lui Bobancu și a lui Slavici jurnalele nóstre cer guvernului înăsprirea măsurilor în contra românilor? nu vedeți, că tóte strigă ca dintr'o gură cu Pyrrhus: încă o ast-fel de victorie și suntem pierduți!?

Mai vreți dovedei, că nu românii sunt persecutați de noi, ci *noi* de ei? ai D-ta curagiul să afirmi, că în locul unгурilor ai fi mai indulgent față de români? 'Lai avea numai în cazul, când 'ți-ai fi propus să'ți ueđi neamul!

Vom merge dar înainte cu devisa unui străbun de-ai voștri: aut Caesar, aut nihil!

Mă înterump aici, fiind că nu vréu să perd posta și țin fórte mult, ca aceste reflecțiuni să fie publicate în numărul din 17 Maiu, căci noué ne plăce a bate fierul, până-e cald. Voiu reveni dar de sigur!\*)

Kocsis Pál.

\*) Ne vei face mare plăcere! și nu vei rămânea fără răspuns.  
Red.



## Agricultura practică în scările rurale.

În unul din numerele acestei reviste, tratând cestiunea întroducerii meseriilor în scările sătesci, am arătat partea bună a acestei măsuri foarte folositoare și menită a transforma direcțiunea viciasă a învățământului teoretic de la sate, și a se da importanța cuvenită numai învățământului practic, ca singurul în stare a conrespunde necităților multiple, și variate ale săténului nostru. Am exprimat însă îndoela că această măsură salutară va rămânea în stare de proiect. În adevăr a trecut deja cam mulțșor de la punerea în aplicare a programei scălelor sătesci, și cu tôte acestea n'am văđut în nici o scăla sătescă vre-un atelier înființat de Stat afară numai de vr'o două, trei esceptiuni și acele datorite ori inițiativei învățătorilor ori particularilor. Însă dacă vom judeca mai matur asupra dificultăților și mulțșimei de cheltueli ce ar reclama punerea în aplicare a acestei măsuri, ajungem la conclusiunea că ar fi tare greu, — dacă nu cu neputință, — a o pune în practică. Mai întâi să ne punem întrebarea de unde să se recruteze atăta sumedie de maestri de a alimenta măcar a patra parte a scălelor sătesci? dar cheltuelile cu instalarea atelierilor, dar procurarea materialului, dar plata personalului de unde le iei! Tôte acestea ne facesă credem că nici o meserie nu s'ar putea introduce în scările rurale. În viitor însă ne ar mai rămânea pu înă speranță și acesta în cazul când s'ar schimba direcțiunea învățământului scălelor normale primare, înființându-se pe lângă fie-care din ele câte un atelier deosebit, așa că viitorii învățători sătesci pe lângă cunoscințele pedagogice necesare carierei de învățător să pótă căpăta și noțiuni de a practica o meserie ore care, și numai așa s'ar putea ajunge scopul următor de ajutorii programei în vigóre; în cas contrariu vom fi siliți a ne învêrti tot în cercul vițios al învățământului teoretic care după cum se scie a dat nișce rezultate destul de nesatisfăcătore, producând așa numita pleiadă a funcționarilor sătesci care în cele mai multe casuri n'au făcut de cât să exploateze pentru aș putea sătura nesăfișosele pofte pe care o învățătură insuficientă și cu o direcțiune viciasă le au putut desvolta în natura lor; cutreere cine va satele năstre și se va convinge de adevăr.

Din cele espuse până aci putem concludi că cu tôte că programa actuală a scălelor de la țară ne spune de meserii, ele însă numai pe hârtie vor fi, căci nici personal nu se găsește, nici localuri bune de scăle n'avem, nici parale nu sunt. Ce e de făcut dar ca să putem eși din cercul vițios în care ne

învêrtim și care spre nenorocirea năstră în loc de al restrânge cât s'ar putea mai mult, noi din contra îl lărgim? Părerea mea este să nu ne mai agățăm de imposibil și să căutăm ceva, și posibil și lesne de pus în practică. Acel *ceva* eu cred a fi întroducere a *agriculturei practice* în scările rurale. Acestă măsură mai ar compensa lipsa unei meserii. Motivele pe care sunt basate sunt foarte juste și temeinice. Să scie că țara năstră este o țară eminentemente agricolă, că ocupațiunea principală și unicul mijloc de traiu al săténului nostru este plugăria, dar că în lipsă de o cultură mai sistematică, mai rațională, — ce n'a avut de unde a și o aproia săténul, — cantitatea a scăđut și calitatea produselor năstre agricole, a degenerat cu totul. Când săténul însă va șci a și lucra bucățica lui de pământ după tôte regulele sciinței, când va constata prin el însuși folșele unei culturi mai raționale, se înțelege că va urma și el exemplului dat de învățător lucrând prin această la ridicarea agriculturii și asigurându-și și pentru sine un traiu mai ușor. Cugetând la acestea și sciind cu siguranță că practica unei meserii de o cam dată e imposibilă pentru motivele ce am espus, propun: ca fiecării scăle să i se dea din partea Statului câte un hectar de loc, chiar în vatra satului de se pôte, care împrejmuidu-se să formeze o grădină model unde să se predea elevilor noțiuni practice de agricultură și horticultură. Acestă măsură bună nu 'și pôte face idee cine va ce folșe mari ar putea aduce atăt săténului care ar vedea cât de mult prețuește o cultură rațională și mai sistematică. cât și scălei care s'ar ridica materialmente. De această idee frumoasă au fost însuflețiți și învățătorii din județele Olt și Teleorman, căci iată ce cetim în raportul d-lui Revisor respectiv asupra conferințelor anuale:

»Sunt sigur d-le Ministru că nimic n'ar putea fi mai folositor, nu numai pentru învățători dar chiar pentru toți locuitorii din tôte satele, pe unde se află scăle, dacă în jurul fiecării scăli am avea o suprafață de teren cel puțin de un hectar, care fiind cultivat după aceeași metodă, după care se cultivă la scăla practică de agricultură, ar servi de scăla tuturor locuitorilor și în special elevilor. Acestă s'ar putea face fără multă anevoință dacă d v ați bine-voi să faceți un proiect de lege, prin care să se îndatoreze tôte comunele a da această porțiune de pământ din pământurile ce le-au rămas de pe la decedații rămași fără moștenitori sau de la fugiți, și unde nu se va găsi asemenea pământuri, să se dea chiar din vatra satului. Atunci și numai atunci s'ar putea în adevăr preda cu succes, noțiuni de agricultură și horticultură practice, în cas contrariu această parte rămâne o dorință și nimic mai mult.»



Asupra acestei măsuri însă s'ar putea ridica ôre cari obiecțiuni, dar care nefiind fondate cad de sine. Așa unii pretind că unui învățetor 'i ar fi imposibil să predea noțiuni de agricultură practică, sub cuvânt, că în școlă n'a învățat de cât noțiuni teoretice; nu mi-ar veni însă a crede că un om, — ori cât de îngust ar fi talentul său, — după ce a vegetat opt ani pe băncile școlii să nu fie în urmă în stare ca să pue în practică, ceea ce a învățat în teorie, bine înțeles nefiind vorba aci de niscai-va lucrări tehnice agricole cum e: drenatul, irigatul și altele, ci de lucrări simple de agricultură practică cum e: arătură cum trebuie, semănat, grăpat, întreținerea recoltelor, îngrășatul pământului și asolamente, toate însă esecutate la timp și în condițiunile cerute de știință fiind-că lucrări tehnice agricole sunt imposibile la sate unde pământurile de cultură sunt mici și împrăsciate. O pedică ar putea fi numai pozițiunea materială a învățetorului, căci unii învățetori fiind lipsiți de mijloace n'ar fi în stare să 'și procure instrumente agricole, sementa, etc. Acestea sunt de idee să le vină în ajutor comuna și când acesta s'ar arăta încăpăținată și n'ar înțelege că e în avantajul ei, Comitetul Permanent cu ocaziunea rectificării bugetelor să aibă în vedere să agate și câte o mică sumă necesară pentru cumpărarea de semințe, instrumente agricole, etc pentru școlă, căci numai acesta n'ar fi o sumă aruncată în vânt cum sunt multe altele, și eu cred că Comitetul are să o facă de 'l va dura inima.

Prin urmare pentru a stărpi răul, pentru a schimba o dată calea greșită și vicioasă de până acum, pentru a proba că avem dorința să îmbunătățim sorta sormanului sătenu, este de neapărată trebuință ca cu toții să facem sacrificii: Învățetori, guvern, județ și comună. Guvernul ca cel mai interesat de sorta și viitorul sătenuului ar trebui să se gândească câtuși de puțin de a arunca câte o mică sumă pentru școlile sătesci, și pentru ameliorarea agriculturii; județul care mai în tot anul prevede câte o sumă bunișoră pentru cumpărarea de cărți de premii, — care de multe ori nu sunt de nici un folos copiilor nepredându-se în clasă din cauza învechitelor metode, ar nemeri mai bine de a cumpăra cu această sumă, pluguri sistematice și gape perfecționate pentru școle, și acesta ar aduce însutit folos școlilor; în fine este de trebuință ca și d-nii învățetori, cu pozițiune materială mai bună să renunțe la o parte din subvențiunile de la comună, fiind încredințați că se jertfesc în interesul general și pentru a procura un viitor mai bun țaranului nostru.

Ne uităm însă că timpul se scurtază iute, fie-care dăeste o pierdere însemnată pentru

decăduta noastră agricultură, acei ce sunt chemați a o ridica sunt coprinși de o indiferență culpabilă, a venit timpul să încetăm odată cu vorbele și să pășim pe tărâmul faptelor, căci în cas contrariu miseria care acum bate la ușa sătenuului, nu va întârzi de ai da ultima lovitură de grație și atunci voină a ne descepta va fi prea târziu. Vom vedea.

N. Grigoriu.

### Grăpatul primăvara a semănăturilor de toamnă și Borónele ușore cu zale.

Am vorbit, în toți anii, despre această utilă, dar neglijată — în Muntenia — lucrare agricolă, care se practică cu mult succes nu numai peste hotare, dar chiar și peste Milcov.

Mulți se îndoiesc de eficacitatea grăpatului primăvara a semănăturilor de toamnă și mai ales le e tēmă a nu desrădăcina grâul; aceștia sunt din'aceia cari n'au practicat această lucrare sau n'au vedut'o făcându-se. Indată însă ce un agricultor 'și a grăpat în un an semănăturile sale, la timp și în bune condițiuni, va grăpa tot d'auna de ôre-ce se va convinge că va mări simțitor recolta și chiar de se va smulge câte-va fire de grâu, cele alte dezvoltându-se mult mai bine, vor înlocui cu prisosință pe cele pierdute.

În România, pe unde se face această lucrare desbătătoare a pământului, se utilizează grapa obicinuită de spini. Lucrarea e departe d'a fi perfectă, dar tot produce rezultate mulțumitoare.

Grăpatul acesta însă nu cu ast-fel de grape — care târăsc — urmăzează a se face, ci cu anumite boróne ușore cu dinții mișcatori. Dintre cele mai nemerite boróne (sau grăpi) pentru această lucrare e, fără îndoială, boróna cu zale Howard, pe care uă înfăcișează una din gravurele din'acest număr și care pare a fi construită anume pentru acest scop. Precum arată gravura, dinții, de oțel, așezați în zigzag sunt mici și ast-fel dispuși pentru a nu desrădăcina rădăcinele grăului, ci numai a le erburelor mici ce



es primăvara —din semințe— prin grâne, d'asemenea pentru a desbătături cója pământului pe d'asupra, bătătorită de zăpadă și ploi, lăsând astfel să pătrundă mai cu înlesnire elementele fertilizătoare a le aerului și a le apei la rădăcinile grâului.

Precum am mai spus această grăpare, însă, trebuie a se face numai când pământul nu e prea din cale afară umed și nici o dată când grâul a dat în paiu. Dacă dupe grăpare urmésă uă plóe, chiar firele de grâu scóse din rădăcini de dinții borónei, se prind; precum am observat anul acesta chiar în urma grăpării a câtor-va hectare cu uă borónă grea.

Grăparea primăvara a semănăturilor de tómnă e fórte utilă în pământurile care se bătătorese mult primăvara. Dacă s'ar practica mai mult am vedea de sigur mai puțin cereale îngălbenite, buruenóse și puțin înfrățite. Recomand cu deosebire borónele ușóre cu zale, care nepétrundénd prea adânc, sunt speciale pentru această importantă lucrare prea mult neglijată la noi, unde pământurile se întăresc așa de mult primăvara.

Seménăturile se grăpésă fórte lesne și ar fi prea de dorit a grăpa tot d'anna, primăvara, seménăturile de tómnă semănate în pământuri tari, argilóse.

În occident agricultorii —precum am mai spus— au ajuns a 'și *prăși* grânele lor puse în rînduri cu anumite mașini; noi, cel puțin, să ni le grăpăm și chiar cu borónele grele pe unde au eșit prea dese; această fără frică și cu deplină convingere că vom mări recolta. Dar să le grăpăm cu chibzuință, adică la tin p, iar nu pe ploi și eând încep a da în paiu.

C. C. D.

## Un bun sistem de porți rustice.

S'a vorbit în această revistă de diferite sisteme de îngrădiri trainice și

eftene și s'a învederat cât e de economic d'a se întrebuința, în multe cazuri, îngrădirele mișcătoare metalice și de sârmă.

Una din gravurele din acest număr înfăcișeză un model de pórta trainică și eftenă de fier.

Se înțelege că această pórta nu e destinată pentru reședințe luxoșe, ci pentru la țară, pentru la câmp, unde se caută mai mult trăinicia și eftinătatea.

Acastă barieră, sau pórta cu uă singură deschidătura, are 95 centimetre de la traversa inferióră la cea superióră, se póte însă așeza și pentru a fi mai ridicată de la pământ. E prevădută cu o bróscă (incuetóre) fórte trainică.

Pórta acesta e specială pentru îngrădirele de sârmă ghimpóse pentru obóre, îngrădiri de fânețe, armane, semănături etc.

Dupe modelul ce'l dăm, în acest număr, or-ce fierar póte a o face, fie în întregul ei de fier, fie de lemn și fier.

*Un meseriaș.*

## Câte-va varietăți noi de flori și puțin cultivate în România.

### LEPTOSINA MARITIMĂ.

Plantă pitică, din familia Composeelor, de fel din California de sud, căutată pentru repedea sa vegetațiune și frumoșele sale flori mari galbene portocalii.

Foile acestei plante zemóse, sunt cárnóse cu 3 sau 5 lobe.

E uă plantă anuală, ce se póte semăna într'una, fe în glastări sau grădini, pentru a se avea plante înflorite tot anul.

Creșce până la 30 centimetre. Una din gravurele din acest număr arată această plantă cu înfăcișarea așa de delicată.

### SOLANUM CILIATUM MACROCARPUM.

E uă mică Tomată introdusă anul acesta în cultură înpodobitóre, pentru înfăcișarea spinóasă a tulpinei și frumuseței fructelor sale de 10 centimetre circumferență de culórea cărămizilor roșii; se păstréză fórte mult timp.



Planta crește până la 60 centimetri înălțime și servă pentru împodobirea de toamnă a grădinelor

Cultura acestei plante, înfăcișată de una din gravurele din acest număr, e aceeași ca a celor alte Tomate împodobitoare descrise în diferite rânduri în această revistă.

### CLARKIA ÎNVOLTĂ CU FLORILE ALBE.

Acastă plantă, din familia Onagrariceelor, a produs, prin cultură, uă varietate dintre cele mai frumoase. Florile sunt bătute — precum arată gravura — albe curate de cel mai plăcut efect.

Cultura acestei plante, obținute la Verrières, e aceeași ca a celor alte Clarkii; se poate semăna de cu toamnă sau primăvară. Suferă cam greu rășăditul, d'aceia e bine a se se mână direct și mai răvărsat.

### CELOSIA CRISTATA VAR.

Una din gravurele colorate din acest număr, înfăcișează uă nouă varietate de Celosie crăstată sau de crăsta cucoșului.

Ea se deosebește de cele alte asemenea plante, descrise în „Florile,” nu numai prin micimea ei, dar mai ales prin forma florelor mai regulate și frumoase, care acum sunt nu numai galbene și roșii, dar galbene aurii și roșii ca focul.

Aceste curioase plante cu florile catifelate așezate des unele lângă altele se pot păstra mult timp, ca și imortelele și sunt minunate pentru împodobirea vaselor prin odăi.

### CELOSIA PYRAMIDALIS VAR.

Uă altă Crăsta Cucoșului împodobitoare e cea cu florile pufoase, reprezentată de a doua gravură colorată din acest număr și care produce varietăți cu coloritul din ce în ce mai strălucitor și cu spicul floral piramidal și mare; mai ales dacă se rășădesc plantele în pământ mrănișos și dacă se udă des; ca și Celosia crăsta cucoșului coprinde varietăți înalte și pitice.



Celosia piramidală pitică.



Celosia piramidală înaltă.

Cum aceste plante și păstrează cu anii culoarea florilor lor se pot face cu florile lor guirlande și alte diferite împodobiri pentru case.

### BUSUIOCUL PITIC VERDE COMPACT

(*Ocimum minimum*)

Totă lumea cunoșce această plantă, din familia Labiatelor, cu emblema sărăciei și în „Florile” s'a vorbit de dânsa.

De astă dată —semnalând noua varietate pitică, mărunț verde, de glastăre— voi mai adăoga câte-va cuvinte asupra acestei plante aromatice, de fel din părțile calde ale Indiei.

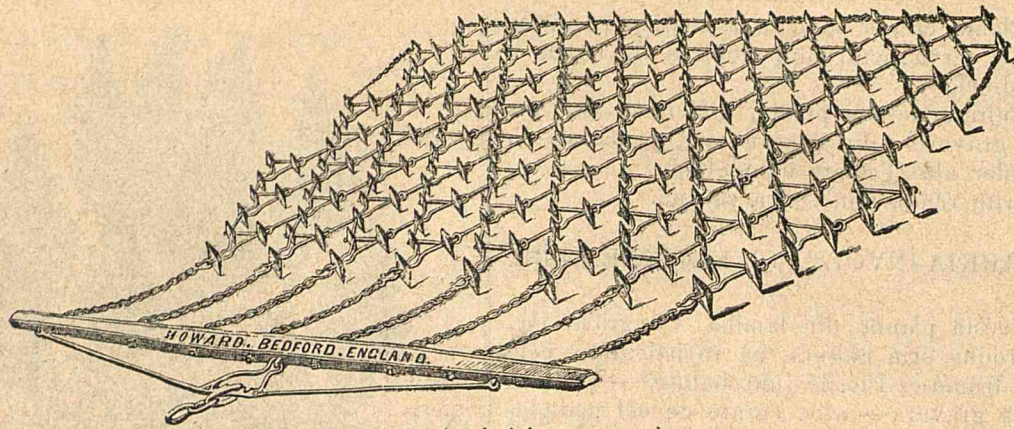
Busuiocul mărunț pitic verde compact, înfăcișat de una din gravurele din acest număr, e crăngos cu foile verzi deschise, florile albe mărunte. Foile și florile sunt foarte mirositoare, pătrunzătoare și din această pricină, în streinătate se cultivă și ca plantă de glastăre. Acastă varietate o recomandăm cu deosebire preoților noștri de ore-ce e mai aromatică ca varietățile obicnuite; d'asemenea și celor ce i atribue pe lângă proprietățile sale d'a împedica stricarea apei și virtuți medicinale.

E cu totul verde și mirosul său e mult mai bun; se înmulțesce tot așa de lesne prin semințe.

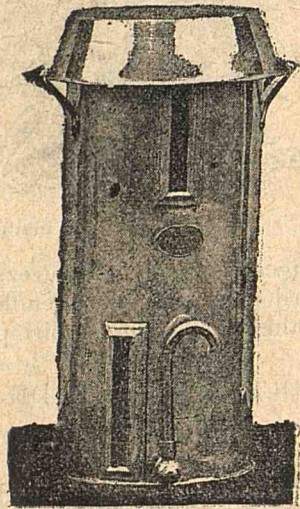
Praful frunzelor de Busuioc e bun de pri-zat de persoanele a căror miros nu mai e așa de desvoltat.

*Un amator de flori.*

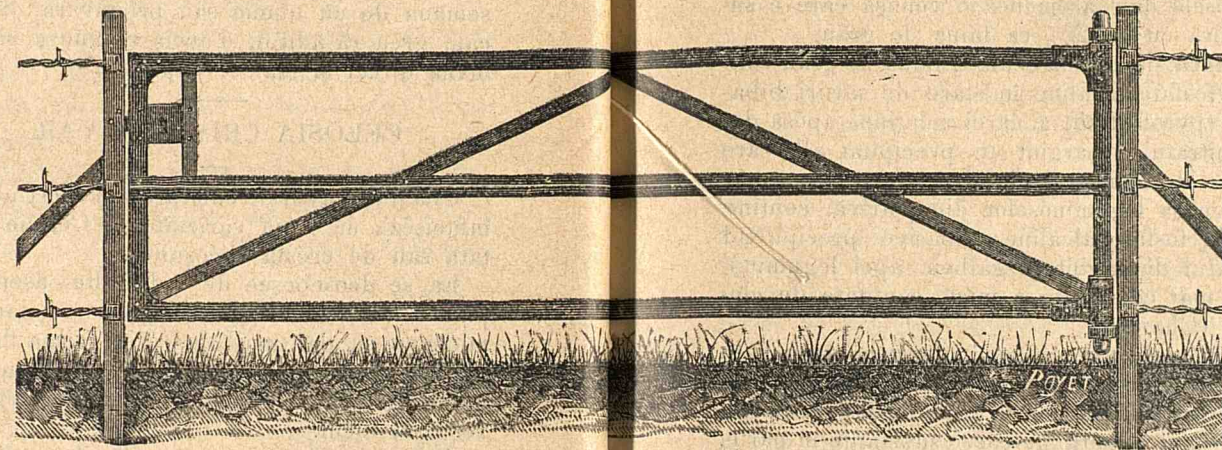




Borână „Zig-zag Howard“ de zale. (expl. în'acest număr).



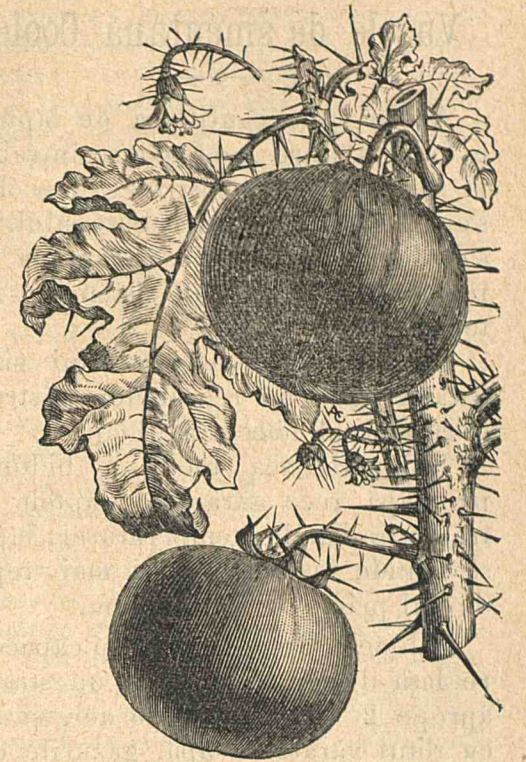
Vas nou de smântâna Cooley. (expl. în'acest No.)



Model de porță trainică și etează la țară. (expl. în'acest număr).



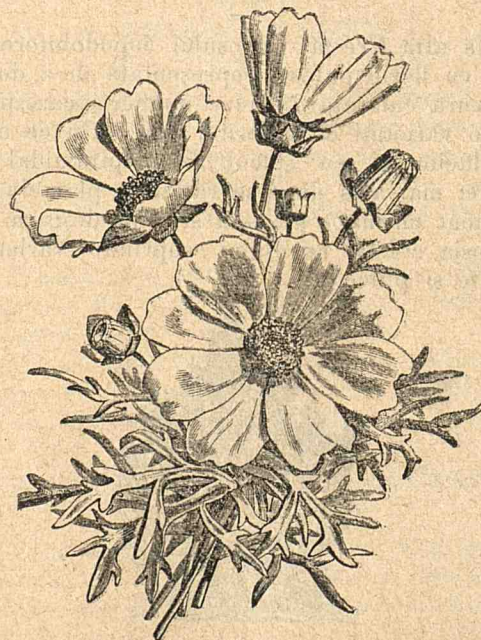
Busuiocul pitic verde compact. (ex. în'acest No).



Solanum esiliatum macrocarpum. (expl. în'acest număr).



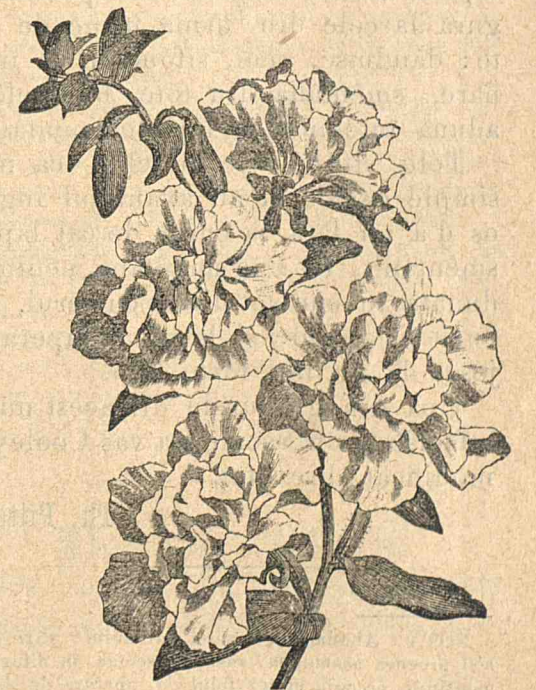
Celosia cristata var. (expl. în'acest număr).



Leptosyna maritima. (expl. în'acest număr).



Celosia pyramidalis var. (expl. în'acest număr).



Noua Clarkie învâltă cu florile albe. (expl. în'acest număr).



## Vasele de smântână Cooley.

Acolo unde cantitatea de lapte nu e îndestulătoare pentru a se întrebuința smântânitoare centrifuge de cele ce s'au descris în „Gazeta Săténului,” vasul Cooley de produs smântâna prin răcélă e cel mai bun sistem ce se pôte adopta.

E reproducerea vestitului sistem Swartz apropiat regiunelor nóstre, adică nefind necesară ghiața.

Submersiunea totală a bidónelor prin apă rece garantésă laptele contra schimbărilor temperaturii; laptele se prinde mai regulat și mai repede de cât prin or-ce alt sistem.

Bidónele fiind închise cu capace care lasă d'asupra laptelui un strat de aprópe 2 centimetre de aer, și fiind cu totul vârâte în apă, gazurile ce es din laptele care s'a întrodus la aprópe 28 la 30 grade, sunt absorbite de apă și mirosurile din'afară nu pot atinge smântâna.

Tóte bidónele pot a se smântâni împreună fără frică că uă singură picătură de smântână pôte a se scurge cu laptele acru; curgerea se opresce singură la cele din urmă urme de lapte; dându-se, apoi, sifónelor uă inclinare, smântâna din tóte bidónele se adună întoemai ca laptele smântânit.

Tóte sifónele se deschid ca nise simple canele și au avantajul ingenios d'a nu lăsa să curgă de cât laptele smântânit. In fine smântâna, nefind adunată în contact direct cu aerul, precum și repede și la uă temperatură jóasă, dá un unt fórte bun.

Una din gravurile din'acest număr înfăcișeză un asemenea vas Cooley remodificat, brevetat.

Th. Pilter.

NOTA. Abonații „Gazetei Săténului” cari doresc ași procura asemenea vase, ce se fac în diferite dimensiuni, precum și tot felul de aparate de lăptării și mașine diferite agricole perfecționate, pot a se adresa la Th. Pilter, 24 rue Alibert, Paris, de unde se pot avea tóte deslușirele.

## Noțiuni asupra falsificațiunei făinei de grâu.

— *Urmare și fine.* —

*Cenușa de făină.* Făina de grâu bine cernută și arsă nu trebuie să dea o cantitate mai mare sau mai mică de cenușe de cât 2 la sută. Tratată cu apă destilată, trebuie să dea o soluțiune ușor alcalină care albăstrește hărtia roșie de turnesol. Acéstă cenușă se compune în mare parte de fosfate cu basa de potassă, sodă și magnezie cu mici cantități de calce și oxid de fer ast-fel ca sulfat și silice, provenite mai ales din tocirea rótelor de móră la măcinarea grăulu. Leguminósele dau asemenea o cenușă care e superióră cu 1—2% ca făina de grâu.

Afară de acéstă cenușă, făina de grâu conține fosfate alcaline în stare de săruri bibasice (pyrofosfate) a cărei soluțiune apósă dá, cu nitratul de argint un precipitat alb care nu se decoloréză la lumină.

Cenușa leguminóselor din potrivă, conține săruri fosfate alcaline tribasice precipitând nitratul de argint în galben, apoi leguminósele mai conține și o mică cantitate de clorure (Chancel).

Făina de grâu pôte fi amestecată cu substanțe minerale care se pot recunoșce prin raportul ce dá cenușa de o făină curată, sau analisând asupra fie-cărei substanțe în parte.

Nisipul se găsește când amestecând făina cu apă, o materie grea grăunțósă care trosneșce în dinți, insolubilă în aciđi, se lasă la fundul vasului.

Creta, magnesiele carbonice, carbonatele în genere se cunosc prin efervescența ce produc când se tratéză cu un acid óre-care, apa de spălături ce a slujit la prepararea glutenului.

Dacă baza carbonatelor ar fi calcea (Vanel) soluțiunei acidă va da cu oxalat de amoniu un precipitat alb solubil în acid nitric. Dacă basa este magnesie, fosfatul de sodă amoniacal va forma un precipitat alb grăunțós; dacă basa este potase va forma un precipitat galben cu bichlorura de platină. Adăogirea de cenușă vegetală se recunoșce prin alcalinitatea pronunțată ce dá făina suspendată în apă.

Varul liber comunică făinei o reacțiune fórte alcalină.

Ghipsul (sulfat de calce) se pôte descoperi ferbând în apă acidulată o mică cantitate de făină bănuită, lichidul filtrat dá atunci reacțiunile caracteristice ale calcei cu oxalatul de amoniu, și de acid sulfuric ca clorur de bariu. Se pôte asemenea calcina într'un creuset acoperit, carbonizând ast-tel ca, tot sulfatul să trecă în stare de sulfure; câte-va



picături de acid clorhidric vărsat pe rămășița arsă va degaja hidrogen sulfurat; iar lichidul acidulat filtrat dă toate reacțiunile sărurilor de calce. Piatra acră (alunul) este câte o dată adăogat în făină în mică cantitate (mai puțin de 1%) pentru a o face mai albă. E de ajuns, pentru a găsi această sare, de a tritura făina cu apă destilată și de a o căuta în lichidul filtrat. Acidul sulfuric al alunului prin clorur de bariu și aluminiul prin potase. Apoi gustul ușor astrigent al lichidului filtrat denotă prezența alunului.

Sulfatul de cupru se pune mai ales în făina care servește pentru prepararea pâinei. Este cunoscut că dacă se adaugă pastei din care trebuie să se facă pâine o mică cantitate de această sare, dă pâinei o frumoasă coloră, chiar de a fi fost făina stricată sau de rea calitate.

Pentru recunoșterea sărurilor de cupru, cel mai energic reactiv este ferro de cianurul de potasiu, care colorază o soluțiune a cenușei de pâine ce ar fi fost amestecat cu cupru, în roșu sau brun datorit ferro cianurului de cupru.

Cenușa tratată cu acid nitric se evaporasă până la siccitate se adaugă apă distilată și se filtrază. În lichidul filtrat se adaugă un eșec de amoniac apoi câte-va picături din o soluțiune de subcarbonat de amoniac, se filtrază din nou, se concentrează prin evaporațiune și se acidulează cu acid nitric. Soluțiunea care se obține ast fel, cu ferro cianurul de potasiu galben și sulfidat de amoniac dă caracterele caracteristice sărurilor de cupru (Chancel).

**Tărâtele.** Rămășița rezultată din cernerea făinei se numește tărâte și provine din sfărămarea epidermei grăunțelor de grâu.

După analiza chimică făcută de Payen, tărâtele conțin la %

Apă 13. 90; materii azotate 18. 77; materii grase 4. 00; glicoside 48. 26; Lignosi celulosă 8. 78; săruri 6 29.

Apa în tărâte variază de la 12—20% după timp și situațiunea lor în magasi.

Substanțele azotate după cum se vede sunt în cantitate cu mult mai mare ca în făină, și acesta se găsește după Isidore Piere, în grăunțele de grâu în stratul imediat celui extern. Ast-fel un grăunte de grâu este acoperit cu un înveliș subțire extern care constituie în tărâte substanța lignosă (lemnosă) și inertă, care introdusă în stomac resistă sucurilor digestive; pe când în stratul care urmărește imediat acesteia spre centru, este foarte bogat în substanțele azotate, materii grase și în fosfate.

Acastă a doua peliculă care face parte din tărâte, de ordinar este încă foarte însemnată prin cantitatea unei esențe aromatice ce diferiți chimiști au găsit-o și care dă mi-

rosul propriu plăcut al unei pâini negre (amestecată făina cu tărâte) caldă, și un principiu particular *Cereulina* pe care a descoperit-o *Mège Mouries* și care are un rol foarte folositor digestiunei, transformând amidonul în stare solubilă. Afară de acestea trebuie să mai notăm că tărâtele conțin de 2 ori mai mult substanțe grase de cât făina albă de grâu. Chiar substanțele lignose exercită asupra digestiunei o acțiune favorabilă, având în stomac rolul unui purgativ ușor ca corp străin. Așa că tărâtele asociate cu făina de grâu sunt privite de mulți igienisti ca un aliment escelent.

Tărâtele trebuie să fie prospete, fără miros și fără gust displăcut, sunt de o coloră galbenă proprie a spicului de grâu. Unii prefer pe aceea care albește mâna prin frecare și care turbură apa în care se aruncă o mică cantitate. Acest caracter indică că tărâtele mai conține și făină (Magne et C. Baillet).

Tărâtele suferă alterațiuni ca și făina de grâu. Prin umiditate se înegrește, ia un miros acru sau putred, devine o masă compactă mai mult sau mai puțin voluminosă, care se acoperă de mucegai în care se desvoltă acarienele de genul *Tyroglyphus*. Câte o dată se îngălbenește, dar mirosul rămâne acru sau putred. Acastă o face improprie la consumațiune. Câte o dată fără a mucegai este atacată de larvele insectei *Tenebrio Molitor*. (Magne et C. Baillet).

În sfârșit tărâtele mai sunt expuse la fraude, ca și făina, care se fac adăogând, nisip, materii pământose, plévă și rădătură de lemn.

Falsificațiunea cu nisip și materii pământose se recunoște dacă se pune tărâtele în apă, nisipul se lasă la fund, iar tărâtele înotă d'asupra apei.

Microscopul e foarte necesar a cunoște cele lalte fraude. Diferența ce există în țesătura unei pelicule de tărâte și rădătură de lemn sau plévă e de ajuns de a constata fraudă, de ore-ce se ved foarte ușor la microscop.

Amestecul unei făine cu tărâte curat de grâu nu pôte fi de cât foarte folositor sănătăței, și o pâine care conține jumătate făină și restul tărâte curate e preferabilă ca calitate nutritivă unei franzele albe și porose făcută din o făină bine cernută.

**C. Dimitrescu.**

## MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate, elaborat după teoriile celor mai eminenți Doctori.

*Gustul* este cel d'întăi simț, care s'arată la omul când se naște, și este cel după ur-



## Vasele de smântână Cooley.

Acolo unde cantitatea de lapte nu e îndestulătoare pentru a se întrebuința smântânitoare centrifuge de cele ce s'au descris în „Gazeta Săténului,” vasul Cooley de produs smântâna prin răcélă e cel mai bun sistem ce se pôte adopta.

E reproducerea vestitului sistem Swartz apropiat regiunelor nóstre, adică nefiind necesară ghița.

Submersiunea totală a bidónelor prin apă rece garantésă laptele contra schimbărilor temperaturii; laptele se prinde mai regulat și mai repede de cât prin or-ce alt sistem.

Bidónele fiind închise cu capace care lasă d'asupra laptelui un strat de aprópe 2 centimetre de aer, și fiind cu totul vârâte în apă, gazurile ce es din laptele care s'a întrodus la aprópe 28 la 30 grade, sunt absorbite de apă și mirosurile din'afară nu pot atinge smântâna.

Tóte bidónele pot a se smântâni împreună fără frică că uă singură picătură de smântână pôte a se scurge cu laptele acru; curgerea se opresce singură la cele din urmă urme de lapte; dându-se, apoi, sifónelor uă inclinare, smântâna din tóte bidónele se adună întocmai ca laptele smântâuit.

Tóte sifónele se deschid ca nisce simple canele și au avantajul ingenios d'a nu lăsa să curgă de cât laptele smântânit. In fine smântâna, nefiind adunată în contact direct cu aerul, precum și repede și la uă temperatură jóasă, dá un unt fórte bun.

Una din gravurile din'acest număr înfăcișeză un asemenea vas Cooley remodificat, brevetat.

Th. Pilter.

## Noțiuni asupra falsificațiunei făinei de grâu.

— Urmare și fine. —

*Cenușa de făină.* Făina de grâu bine cernută și arsă nu trebuie să dea o cantitate mai mare sau mai mică de cenușe de cât 2 la sută. Tratată cu apă destilată, trebuie să dea o soluțiune ușor alcalină care albăstrește hărtia roșie de turnesol. Acéstă cenușă se compune în mare parte de fosfate cu basa de potassă, sodă și magnezie cu mici cantități de calce și oxid de fer ast-fel ca sulfat și silice, provenite mai ales din tocirea rótelor de móră la măcinarea grăulu. Leguminósele dau asemenea o cenușă care e superióră cu 1—2% ca făina de grâu.

Afără de acéstă cenușă, făina de grâu conține fosfate alcaline în stare de săruri bibasice (pyrofosfate) a cărei soluțiune apósă dá, cu nitratul de argint un precipitat alb care nu se decoloréză la lumină.

Cenușa leguminóselor din potrivă, conține săruri fosfate alcaline tribasice precipitând nitratul de argint în galben, apoi leguminósele mai conține și o mică cantitate de clorure (Chancel).

Făina de grâu pôte fi amestecată cu substanțe minerale care se pot recunoșe prin raportul ce dá cenușa de o făină curată, sau analisând asupra fie-cărei substanțe în parte.

Nisipul se găsește când amestecând făina cu apă, o materie grea grăunțósă care trosneșce în dinți, insolubilă în aciđi, se lasă la fundul vasului.

Creta, magnesiele carbonice, carbonatele în genere se cunosc prin efervescența ce produc când se tratéză cu un acid óre-care, apa de spălături ce a slujit la prepararea glutenului.

Dacă baza carbonatelor ar fi calcea (Vanel) soluțiunei acidă va da cu oxalat de amoniu un precipitat alb solubil în acid nitric. Dacă basa este magnesie, fosfatul de sodă amoniacal va forma un precipitat alb grăunțós; dacă basa este potase va forma un precipitat galben cu bichlorura de platină. Adăogirea de cenușă vegetală se recunoșce prin alcalinitatea pronunțată ce dá făina suspendată în apă.

Varul liber comunică făinei o reacțiune fórte alcalină.

Ghipsul (sulfat de calce) se pôte descoperi ferbând în apă acidulată o mică cantitate de făină bânuită, lichidul filtrat dá atunci reacțiunile caracteristice ale calcei cu oxalatul de amoniu, și de acid sulfuric ca clorur de bariu. Se pôte asemenea calcina într'un creuset acoperit, carbonizând ast-tel ca, tot sulfatul să trecă în stare de sulfure; câte-va

NOTA. Abonații „Gazetei Săténului” cari doresc ași procura asemenea vase, ce se fac în diferite dimensiuni, precum și tot felul de aparate de lăptării și mașine diferite agricole perfecționate, pot a se adresa la Th. Pilter, 24 rue Alibert, Paris, de unde se pot avea tóte deslușirele.



picături de acid chlorhidric vărsat pe rămășița arsă va degaja hidrogen sulfurat; iar lichidul acidulat filtrat dă toate reacțiunile sărurilor de calce. Piatra acră (alunul) este câte o dată adăogat în făină în mică cantitate (mai puțin de 1%) pentru a o face mai albă. E de ajuns, pentru a găsi această sare, de a tritura făina cu apă destilată și de a o căuta în lichidul filtrat. Acidul sulfuric al alunului prin chlorur de bariu și aluminiul prin potase. Apoi gustul ușor astrigent al lichidului filtrat denotă prezența alunului.

Sulfatul de cupru se pune mai ales în făina care servește pentru prepararea pâinei. Este cunoscut că dacă se adaugă pastei din care trebuie să se facă pâine o mică cantitate de această sare, dă pâinei o frumoasă coloră, chiar de a fi fost făina stricată sau de rea calitate.

Pentru recunoșterea sărurilor de cupru, cel mai energic reactiv este ferro de cianurul de potasiu, care colorază o soluțiune a cenușei de pâine ce ar fi fost amestecat cu cupru, în roșu sau brun datorit ferro cianurului de cupru.

Cenușa tratată cu acid nitric se evaporă până la siccitate se adaugă apă distilată și se filtrază. În lichidul filtrat se adaugă un eşec de amoniac apoi câte-va picături din o soluțiune de subcarbonat de amoniac, se filtrază din nou, se concentrează prin evaporatiune și se acidulează cu acid nitric. Soluțiunea care se obține ast fel, cu ferro cianurul de potasiu galben și sulfidrat de amoniac dă caracterele caracteristice sărurilor de cupru (Chancel).

**Tărâtele.** Rămășița rezultată din cernerea făinei se numește tărâte și provine din sfărămarea epidermei grăunțelor de grâu.

După analiza chimică făcută de Payen, tărâtele conțin la %

Apă 13. 90; materii azotate 18. 77; materii grase 4. 00; glicoside 48. 26; Lignosi celulosă 8. 78; săruri 6 29.

Apa în tărâte variază de la 12—20% după timp și situațiunea lor în magasi.

Substanțele azotate după cum se vede sunt în cantitate cu mult mai mare ca în făină, și acesta se găsește după Isidore Pière, în grăunțele de grâu în stratul imediat celui extern. Ast-fel un grăunte de grâu este acoperit cu un înveliș subțire extern care constituie în tărâte substanța lignosă (lemnosă) și inertă, care introdusă în stomac resistă sucurilor digestive; pe când în stratul care urmărește imediat acesteia spre centru, este foarte bogat în substanțele azotate, materii grase și în fosfate.

Acastă a doua peliculă care face parte din tărâte, de ordinar este încă foarte însemnată prin cantitatea unei esențe aromatice ce diferiți chimiști au găsit-o și care dă mi-

rosul propriu plăcut al unei pâini negre (amestecată făina cu tărâte) caldă, și un principiu particular *Cereulinu* pe care a descoperit-o *Mège Mouries* și care are un rol foarte folositor digestiunii, transformând amidonul în stare solubilă. Afară de acestea trebuie să mai notăm că tărâtele conțin de 2 ori mai mult substanțe grase de cât făina albă de grâu. Chiar substanțele lignose exercită asupra digestiunii o acțiune favorabilă, având în stomac rolul unui purgativ ușor ca corp străin. Așa că tărâtele asociate cu făina de grâu sunt privite de mulți igienisti ca un aliment escelent.

Tărâtele trebuie să fie prospete, fără miros și fără gust plăcut, sunt de o coloră galbenă proprie a spicului de grâu. Unii prefer pe aceea care albește mâna prin frecare și care turbură apa în care se aruncă o mică cantitate. Acest caracter indică că tărâtele mai conține și făină (Magne et C. Baillet).

Tărâtele suferă alterațiuni ca și făina de grâu. Prin umiditate se înegrește, ia un miros acru sau putred, devine o masă compactă mai mult sau mai puțin voluminosă, care se acoperă de mucegai în care se desvoltă acarienele de genul *Tyroglyphus*. Câte o dată se îngălbenește, dar mirosul rămâne acru sau putred. Acesta o face improprie la consumațiune. Câte o dată fără a mucegai este atacată de larvele insectei *Tenebrio Molitor*. (Magne et C. Baillet).

În sfârșit tărâtele mai sunt expuse la fraude, ca și făina, care se fac adăogând, nisip, materii pământose, plévă și rădătură de lemn.

Falsificațiunea cu nisip și materii pământose se recunoșce dacă se pune tărâtele în apă, nisipul se lasă la fund, iar tărâtele înaltă d'asupra apei.

Microscopul e foarte necesar a cunoșce cele lalte fraude. Diferența ce există în țesătura unei pelicule de tărâte și rădătură de lemn sau plévă e de ajuns de a constata fraudă, de ore-ce se ved foarte ușor la microscop.

Amestecul unei făine cu tărâte curat de grâu nu pôte fi de cât foarte folositor sănătăței, și o pâine care conține jumătate făină și restul tărâte curate e preterabilă ca calitate nutritivă unei franzele albe și porose făcută din o făină bine cernută.

C. Dimitrescu.

## MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate, elaborat după teoriile celor mai eminenți Doctori.

*Gustul* este cel d'intăi simț, care s'arată la omul când se nașce, și este cel după ur-



mă, care 'l părăsește când se sfârșește și viața. Gustul este ajutat de miros în alegerea mâncărilor și a băuturilor, căci fără această substanțele cele mai gustoase se arată neplăcute cum se întâmplă în casurile de guturai. Bolele de gură și de gât strică simțul gustului, precum și mâncările prea iuți slăbesc simțul gustului. Pentru a avea cine va gustul fin, trebuie s'aibă gura și nasul în cea mai perfectă curățenie, și să useze cu moderațiune de toate substanțele cu gusturi pronunțate, precum ȕaharose, acre, pipărate, sărate, căci aceste mâncări întrebuițându-le cine va prea des, tocesc tot simțul gustului.

*Excrețiunile* represintă părțile nefolositore din organismul omului, care se dau afară, în virtutea unei lucrări a vieții numite :

Eliminațiunea. Sub influința nutrițiunei, toate țesăturile intime ale organelor sufer o dublă mișcare de compoziție și de decompoziție, în scop de a se asimila ore cari elemente ce sunt folositore și de a se îndepărta pe altele ce sunt vătămătore. Trebuie să existe dar un raport convenabil în ceea ce intră, și în ceea ce ese din corp, pentru ca organismul omului să funcționeze cum se cade. Când eliminațiunea materiilor nefolositore nu se face regulat la timp, sau că se face prea mult sau prea puțin, rezultă pentru organism o mulțime de bóle, din care unele foarte periculoase. Din experințele mai multor doctori, rezultă că uă persoană care a consumat într'o ȕi, 2 kilog. 924 gr. de alimente mixte, perde prin esalația pelei și a plămânilor, 1 kilg. 24 gr. și prin ud și excremente perde : 1 kilo 639 gr. ast-fel că restul de 261 grame s'a adăugit la corp. Acest raport variaȕă bine înțeles foarte mult după etatea, după sex, după temperament, după constituție, după climă, și după ocupație; care toate aceste au vă deosebită influență asupra funcțiunei organismului omului.

Udul este un lichid care posedă uă compoziție foarte complicată, și calitatea diferă după starea organismului și după hrană. În nici uă materie nu se vede așa multe substanțe ca în urina.

Compoziția anorganică e apa, calciu, natron, amoniac, kalium, magnesia, fer, chlor, puciosă, acid fosforic, acid carbonic, etc. materiile colorate sunt »Urobilin,« care se formăȕă din fiere. După calitatea urinei se cunoșce starea corporală a omului; și pentru medicii, examinarea urinei e de prima importanță, căci din'acesta pot afla cauza și gravitatea bólei. Incă din timpurile vechi atât doctorii precum și laicii erau obișnuiți la fie-care bóla a cerceta urina. Acesta „Uroscopie“ sau observație cu ochii liberi, neapărat că nu e d'ajuns, și astă-ȕi când sciința chimiei a ajuns aprópe la perfecțiune, fie care medic analisă urina d'aprópe, și con-

stată exact toate părțile ei ce conține, și cunoșce îndată în ce stadiu e bóla.

Urina normală la omul sănătos, e gălbue ca chilimbaru și limpede; și diferitele materii streine ce se găesc, servă pentru diagnosa bólei. Neputința de a urina e bóla cea mai periculoasă care înginge rinichii, și causeȕă chiar mórtea. Persónele care vor a se vindeca nu trebuie a se atinge de morbul, fără consultațiunea doctorului, căci e periculos. Slobozirea apei fără voe, e o vătămăre simplă a bășiceii care se iveșce fórte des la copii și la femei după o facere grea. Acesta se póte ușor vindeca prin întrebuițare de băi și compresuri de apă rece. La copii e mai mult o deprindere rea de a urina în mijlocul somnului, și se póte depărta această desceptându-i în câte va rënduri din somn spre a slobozii udul și a nu 'i lăsa a bea înainte de culcare lichiduri.

Nimeni dar se nu se abție la slobozirea apei, nici de rușine nici de ocupație, ci să se grăbescă fie care a se ușura de ud fără zăbavă, de voesce a nu se expune la diferite boli unele mai periculoase ca cele-l'alte. Tot ast fel, trebuie a se urma cu eșirea afară, și a observa cu strictetă ca acesta se nu lipsescă nici o ȕi, și să urmede regulat fără greutate.

*Un amic al poporului.*

## DIN LOCALITATE

În toate părțile se caută ca localul de postă să fie așezat în centrul orașului.

La noi însă nu comoditatea publicului se ia în vedere la asemenea alegeri, cu toate că lucrul ar fi foarte lesnicios.

În séra de 29 Aprilie orașenii au avut surprinderea d'a vedea mutându-se poșta tocmai la . . . marginea orașului, în apropiere de vechiul cimitir israelit. De prisos, să spunem cât de rea impresie a făcut în oraș această relegare a unui serviciu așa de important tocmai la extremitatea orașului. Chiria localului e 700 lei pe an, și închirierea făcută pe 3 ani.

Partea localului afectată pentru poștă și telegraf se află în curte și se compune din două cămăruțe jóse, fie care de 3 sau 4 metre pătrați. Te ai crede în un biurou poștal rural! Vai de ampioiații ce nevoiți vor fi d'a 'și face serviciul în asemenea chiliuțe și de public care va sta afară în plóe, ger și noroiu, până 'i va veni rëndul d'ași depune și lua corespondența!

Propunem, în interesul publicului — dacă cei de la direcțiunea generală a telegrafelor și postelor nu vor lua măsuri a scuti Rîmniceii și de asemenea bațjocură — ca cetă-



țenii să deschidă liste de subscrieri pentru închirierea în centrul orașului, a câtor-va camere spațioase și igienice de care se găsec destule, pentru postă și telegraf. *Gazeta Sătenului* va subscri cu 100 lei pentru acest scop.

Avis Domnului Eliad dirigente al Off. Postal de R. Sarat, pentru a comunica aceste dorințe a Rîmniceilor Direcțiunei Generale!



Am arătat reaua nărvire a unor părinți d'a 'și lăsa copii, cât de mici, d'a se juca prin mijlocul chiar a stradelor mai principale; am spus cum, mai ales în zile de Duminici și sêrbători, circulațiunea d'abea se pôte face pe unele strade, de ôre-ce mai toți pietonii, în loc d'a merge pe trotuare, merg prin mijlocul stradei. Fie cine a putut observa, pe lângă efectul urât și sêlbatec ce produce, dar și neajunsuri și accidente fôrte grave, precum călcările de copii, femeii, bărbați de care și de trăsuri.

Am atras atențiunea poliției asupra acestor rele nărviri și am cerut a se lua dispozițiuni ca să nu se mai permită ca copii mici să fie lăsați singuri pe drumuri. N'am putut constata, însă, nici uă îndreptare, din potrivă: copii mici, chiar de 2 ani, se joc prin mijlocul stradelor și—deși stradele s'au strîmțat prin mărirea și pavarea cu basalt a trotuarelor stradelor centrale — lumea, mai mult ca înainte, merge prin mijlocul drumurilor, pe când trotuarele sunt aprôpe gôle.

Incidentele se produc des. Ast-fel în ziua de 28 Aprilie, visitiul d-lui H. care mergea cu trăsura gólă și încet, călcă în mijlocul stradei principale, un copil de 4 ani a unui croitor care scăpase ca prin minune în mai multe rënduri d'a fi strivit.

Propunem următoarele măsuri în interesul siguranței publice și a bunei orîndueli a circulațiunei:

— Să nu se mai tolereze, cu nici un chip părinții a 'și lăsa singuri copii mici pe ulițe.

— Să nu se permită conducătorilor căruțelor cu cai și a trăsurilor d'a merge prea repede pe strade.

— Sergenții de stradă (al căror număr ar trebui a se mări) să pue în vederea celor ce nu se desobiceinuesc d'a merge prin mijlocul stradei că trotuarele sunt pentru ômeni iar stradele pentru care, trăsuri și vite.

Astăzi trotuarele sunt destul de largi și obiceiul unor negustori d'a le ocupa cu mărfuri a dispărut de sine; deci îndreptarea se pôte face fôrte lesne dacă s'ar pune puțină bună-voință. Streinii, cari vin prin oraș, n'ar mai avea cuvânt d'a esclama: —Ce sêlbătecie!



În ziua de 25 Aprilie sosi în orașul nos-

tru D-l Nicolae Fleva. Poporul 'i făcu o primire simpatică. D-l Fleva parcurse, pe jos, orașul în sunetul muzicii. Domnia sa plecă în'aceeași zi la București dupe ce făcu câte-va vizite.



Domnul Urlățenu, care d'abea fusese numit Prefect al județului nostru, se dice că 'și dădu demisiunea. Aflăm că d-l Urlățenu motivă această demisiune pe motivele că „șederea sa în'acest județ 'i e imposibilă în urma recei primiri ce 'i a făcut Rîmniceii.“ D-l Deșliu, care cu cât va timp înainte promise prefectura de R. Sarat, refusă de astă dată d'a o primi „preferind mai bine a 'și da demisiunea de la prefectura de Dâmbovița de cât a fi permutat așa repede.“



Domnul Dumitru Brătianu sosi în orașul nostru în noptea spre 27 Aprilie; d'asemenea și d-l G. Paladi. Spre satisfacerea dorinței sale fu priimit la gară numai de câțiva intimi; tot ast-fel fu reconduc la gară în noptea spre 28 Aprilie.

În scurtul timp cât stătu printre noi, priimi mai multe vizite și avu de comenseni mai mulți membri ai partidului liberal dintre cei cari au luptat mai mult înotriva colectivității.



Timpul urmêsă a fi fôrte favorabil tuturilor semênțurilor.

Rar am apucat a vedea o asemenea vreme prielnică și așa semênțuri de tómnă bine dezvoltate pentru timp!

Secărele au înspicat cele mai multe. E de admirat mai ales înălțimea și vigôrea painii și mărirea spicului la cele de varietate „St. Elena.“ Credem că multe se vor còce în timpul prașilei a doua a porumbului; deci insistăm pentru a povêtui a se începe prima prașilă a porumbului cât de curênd.

Grânele de tómnă promet o recoltă din cele mai înbelșugătoare, la cele timpurii spicul va da în curênd.

Semênțurile de primăvară înaintêsă, grație umezelei și căldurei din aceste din urmă zile, în un mod simțitor.

Cele mai multe porumburi au eșit și peste vr'o sêptămână se începe prașitul.

În mai curênd se va începe și săpatul vielor prin cari erburele au început a se mări. E de dorit a se începe săpatul cât mai din vreme, de ôre-ce tôte lucrările verei se vor îngrămădi în curênd.

Agricultorii sunt mulțumiți pân'acum și doresc linișce și timp propice mai ales la înflorirea și legarea bobului grânelor, ferindu'i



Dumneșu de neguri, răceli, grindină, prea multe ploii etc!



În privința răscălei ce s'a semnalat că a avut loc la Broșteni în ziua de 26 Aprilie, a fost numai uă mișcare a sătenilor fără caracter culpabil

Iată cum s'a urmat:

Se svonise că este în Primăria un ordin pentru a se învoi locuitorii cu vitele să le pășuneze în pădurile Statului, unde nu mai erau învoiți este timp de 2 ani. Au mers la Primărie unde n'au găsit pe primar, ducându-se un consilier să spună primarului de adunarea ămenilor, a venit peste dănsul perceptorul căruia 'i se adresase de unii din cei adunați cuvinte supărătoare. Atunci primarul n'a voit a merge la primărie și au vestit la Rîmnic despre răscăla.

Sătenii însă n'au făcut alt-ceva de cât au închis Primăria cu lacăt.

Fiind că adunarea nu se risipea, venind compania de dorobanți din Odobești, s'au arestat pentru puțin timp câți va din cei mai dărji dintre cei adunați și totul a reintrat în linișce.



Ni se spune că Prefect al județului nostru s'a numit d-l Negulescu, avocat din Braila.



D-l I. Tertescu, proprietar, care fusese arestat de Subprefect în zilele de Paști și adus sub escortă în R. Sărat, a fost pus în libertate, Parchetul negăsindu'l vinovat.

Zelosul pomojnic pretindea că a arestat pe d-l Tertescu de ăre-ce ațâta pe săteni la revoltă.

După informațiunile ce am adunat asupra d-lui Tertescu, dănsul n'are antecedente rele și cei ce 'l cunose ne afirmă că ar fi incapabil d'a face ast fel de urăciuni cari, precum șcie ori-ce om cu minte, liberal și patriot, primejduese chiar existența țerei.

D-l Tertescu e un Transilvănen care, dupe câte aflăm, e destul de inteligent pentru a șci că a ațâta, ați, la revoltă sătenii e a face jocul dujmanilor naționalității române.



Aflăm că d-l Al. Lara Președintele Tribunalului R.-Sărat s'a numit Președinte al Trib. Prahova. D-l Crăsnaru care se transferase de la R.-Vâlcei la R.-Sărat, n'ar fi priimit și 'și ar fi dat demisiunea.

X.

## DIN ȚARĂ

În sêra de 25 Aprilie, un nebun, anume Preda Fântănaru, fost slujbaș de poliție al

guvernului trecut, trase de două ori cu uă pușcă de vânătoare încărcată cu alice, în uă ferăstră a Bibliotecii M. S. Regelui, din vechiul palat.

Acest client al ocnelor, îmbrăcat în haine țărăneșce din Gorj, dupe ce cheful în cărciumi comise acest atentat în contra gémurelor palatului. M. S., care se afla în o altă cameră, află întâmplarea dupe ce 'i se nară.

Acest bețiv fu prins repede de sergenți și mărtuisi intenția d'a ucide pe Rege.

Preda Fântănaru se iscălia și *Spangă ăis și Jianu*. E un vițios și a fost de mai multe ori în pușcărie, din care uă dată pentru omorărea unui soldat; fusese grațiat. E un bandit de cea mai prăstă stare.

E prima crimă de acest fel ce s'a comis în România în potriua M. S. Regele. E un act odios și în interesul Țerei, trebuie ca instruirea acestei afaceri să se facă cu totă energia și inteligența și, deși, cum s'a tras focurile de jos, era peste puțină a se atinge vr'o persoană care s'ar fi putut afla în Bibliotecă, mizerabilul sau mizerabilii trebuie a lua cele mai rigurose pedepse.



Colaboratorul nostru, d-l I. St. Furtună, fondă — împreună cu d-nii medici veterinari G. S. Boboc, G. Jocu și I. Petrescu, — în Focșani, o revistă care pōrtă numele de revista de *Medicină veterinară*.

Acastă revistă, redactată de acești 3 eminenți medici veterinari, e prima revistă a acestui corp medical din țară și aparițiunea ei era fōrte imperios cerută.

'I urăm cel mai strălucit succes.



Lipsa de hrană a populațiunei rurale din unele județe, precum Vasluiul, devenind fōrte mare și fondul de două milioane lei votat în urmă pentru procurare de porumb pentru cei lipsiți de hrană fiind sleit, se acordă ajutōre extraordinare.

Ceea ce e de dorit e că aceste ajutōre să se dea cât mai curând, iar nu ca în rîndul trecut și să se înlătore specelele, de felul celor ce s'au făcut înainte prin unele județe.



Aflăm cu plăcere că M. S. Regele ar fi exprimat dorința ca anul acesta să nuse mai facă mari parade cu ocașiunea zilei de 10 Maiu, ci cu sumele destinate pentru aceste serbări să se cumpere porumb pentru sătenii cari duc lipsa de hrană.



Porumbul urméză a fi mult căutat în porturi. La 3 Maiu porumbul cîquantin se vindea, în portul Brăila, cu 9 lei 57½ bani aur hectoltrul.





În privința disolvării Corpurilor legiuitoare versiunea oficială e că se vor disolva înainte de începutul lui Iulie iar noule alegeri se vor face între 1 și 15 Septembrie.



În privința articolului „regularea proprietății sătenilor foști clăcași” din numărul trecut al „Gazetei Sătănelului” primum următoarea scrisoare :

Domnului Director al „Gazetei Sătănelului”

Vădând articolul d-văstră în chestiunea țăranilor, înserat în ziarul „Națiunea” No. 1681 din 23 Aprilie trecut, am creșut nu de prisos a vă da orecari lămuriri în privința locuitorilor împrietăriți pe moșia Statului *Buhalnița* din județul Némțul și modul cum de către aceștia se stăpănesc locurile.

Parte din locuitorii (acei mai avuți) stăpănesc locuri în mai mare întindere de cât li se cuvine după legea rurală, și chiar în mijlocul satelor pe lângă casa posed locuri destul de întinse și de calitate bună, pe când locuitorii cei mai slabi la pungă și de gură, n'au în vetrele satelor cel puțin 10 prăjini pământ pentru casă, ci în cea mai mare depărtare de centrul satelor (prin munți), cele mai răpöse, de proastă calitate și nu de ajuns. Pe aceste locuri din cauză că sunt răpöse și de proastă calitate, las a dice că nu pot face semănături, dar și dacă unii fac, nu se folosesc mai cu nimic, perdând numai timpul și muncind în zadar; dar cu mari greutatea își pot construi case. Ca să iasă însă unul din acești locuitori cu carul de la casa sa pentru diferite necesități până la calea de comunicații, întâmpină destule greutatea, pentru că precum am dis, locurile sunt răpöse, casele isclate și în mare depărtare de sate și de căile de comunicație; mai fiind espusi pe lângă toate acestea a priimi în casele lor făcători de rele de témă ca să nu li se dea foc caselor și să fie pradăți și omorâți.

Cei mai mulți dintre locuitorii posed pământuri câte în 7 locuri, împărțite cu bucașia după placul altora, din care cauză nu' pot îngrășa, cultiva și îngrădi.

Pentru ca unii din locuitorii să nu fie asupriți, și alții să stăpănesc locuri în mai mare întindere de cât li se cuvin, având casă de locuință în centrul satelor și cu locuri întinse pe lângă ele, ar trebui ca Statul să rânduiască o comisiune care să împărțescă locurile, dând la toți locuitorii d'opotrivă fără excepție câte 10—15 prăjini pământ în vetrele satelor pentru ași construi case, iar restul să li se dea la câmp, combinându-se ast-fel, ca fie-care locuitor să posede (dacă nu se va putea alt-fel) cel mult, pământul ce i se cuvine în trei locuri: 1) în vetrele satelor pentru case de locuință, 2) la câmp pentru semănături și al 3-lea pentru iamaș și fânătă, fiind fie care din aceste pământuri numai din câte un singur trup iar nu din mai multe.

Aceste pământuri o dată date fie-cărui locuitor să se h tărănciască și petruiască, formându-se tot o dată și planurile cuvenite pentru aceste hotărnicii, ast-fel precum a propus Gazeta Sătănelului și în No. de la 20 Ianuarie 1885.

Cu modul acesta locuitorii frunțași nu vor mai putea a se folosi pe nedrept (ca până-acum) de pământurile celor săraci, iar aceștia nu vor mai avea lipsă din pământurile ce li se cuvine după lege și nu vor mai fi espuși ași construi case prin locuri izolate.

N. Șoarec.



*La Liberté Roumaine* dă următoarea înbucurătoare știre :

„Cultura *virusului rabic*, întreprinsă în laboratorul Doctorului Babeș, a reușit cu totul.

Persónele, care vor avea nenorocirea d'a fi mușcate de vr'un câine turbat, d'acum înainte, vor putea a fi îngrijite la București după metoda d-lui Pasteur, din Paris.

X.

Expozițiunea de bele arte (*Salonul*) din palatul din Campurele-Elisee din Paris, care s'a deschis la 1 Maiu 1888, are — anul acesta — uă importanță eșcețională. La anul se deschide Expozițiunea universală din Paris; în 1889 arta franceșă va intra în comparațiune cu arta celor alte națiuni la marele concurs internațional!

Salonul din Paris din anul acesta pôte fi considerat ca o repetițiune generală.

*Gazeta Sătănelului* e în plăcuta pozițiune d'a anunța pe cititorii săi că va da planșe cu ilustrațiuni, admirabil executate în Paris de cei dintei gravori, reprezentând, cât se pôte de fidel, principalele tablouri admirate la Expozițiunea de Bele-Arte din anul acesta. Santem convinși că ni se va aprecia această atențiune pentru cetitorii noștri d'ale da — pe lângă cele mai eșcelente ilustrațiuni — și subiecte noi.

Pentru acest număr toți cetitorii noștri priimese două planșe — trase pe aceeași colă — cu reproducțiunea a două tablouri de „mare pictură” cu subiecte istorice care au fost mult prețuite :

1). „*Regele va trece!*” tablou de d-l Leon Ruel expus la Salonul din acest an din Paris, sub No. 2214.

Tabloul reprezintă uă stradă din vr'un oraș frances óre-care din vechime, prin care va trece un rege emabil. În'adevăr tabloul e plin de sub înțelesuri: toate acele tinere și frumoșe femei, adunate pe marginea stradei, nădăjduind a priimi uă privire de la galantul suveran....

2). „*Ducesa de Maine (1717)*,” tablou de d-l J. Girardet, expus sub No. 1134.

Pictorul și a făcut tabloul său dupe urmetórele rînduri din Memoriile lui Dangeau :

„Când se aduse ducese de Maine ordinul d'a părăsi Tuileriele, ea răspunde cu furóre : „Da, voi ceda,” și ca să fie mai curând, sfărâmă tot ce i căpu sub mână.”

Și în'adevăr că pictorul zugrăvi această prea vicé și ambițioasă femeie spărgând până și oglindele!

Pentru cetitorii cari nu'și reamintese istoria Franciei le voi spune că fiul lui Ludovic al XIV cu d-na de Montepau, fu despuiat, după mórtea lui Ludovic XIV, de ducele de Orleans de prerogativele sale d'a succede părintelui său care 'l legitimase. Ducesa de Maine făcu pe bărbatul său să intre în conspirațiunea urzită de Cellamar și fu dusă cu dânsul în pușcărie când fură descoperiți. În urmă se împacă cu Regentul. Ducesa de Maine e reputată pentru ambițiunea sa; soțul său avea calități, dar era prea timid și apatic.

## Buletin Comercial.

*În portul Brăila în ziua de 5 Maiu s'au făcut următoarele cumpărări :*

Felul	Hectol	Libre	Prețul	Observații
Grâu	1950	59 1/2	10 40	Caic
„	1050	59 1/2	9 70	„
„	3700	60	10 15	Mag.
„	6000	61 1/2	11 40	Ștep
Porumb	4400	58	8 15	„
„	5200	58	8 10	Mag.
„	2800	60	8 37 1/2	Caic
„	1550	62	8 60	Mag.



## MISCELLANEA

**CĂREI CAUSE TREBUE A SE ATRIBUI CRESCEREA CRIMINALITĂȚEI!** Din aprofundatele studii făcute a documentelor autentice, d-l Marambat ne spune că acesta se datorază întrebuintărei sau mai bine zis abuzului băuturilor alcoolice.

Din 3,000 de condamnați, 2,124 erau beți, adică 72%!



**MANEJ CU PLANUL INCLINAT.** Acest sistem de tracțiune, aprôpe necunoscut în țară la noi, se utilizează în alte părți. Deosebirea între manejul obicinuit și acesta constă în aceea că calul învârtesce róta numai prin greutatea pășirei lui și, în loc d'a trage și a se învârti înprejurul unei axe de învârtit, merge pe loc.

Cu chipul acesta mișcarea e mai regulată și produce un mai mare efect util și se socotesc că calul se obicinuesc mai repede la acest ciudat fel de tragere.

Gravura d'a lături înfăcișează un asemenea manej înăuntrul cărui se află un cal; acțiunea picerelor sale asupra unui sistem de roțile produce mișcarea rôtei pe care se află uă curea, ce pôte pune în mișcare diferite aparate agricole, precum vânturători mici, batoze etc. Se construiesc și pentru mai mulți cai, putându-se ast fel pune în mișcare treerătore, mori, etc. etc.

Acest sistem de manej te pôte dispensa pentru a mai avea transmisiuni și angrenajuri necesare la cele alte sisteme de manejuri.



**UN BAROMETRU IEFTEN** se pôte face cu următoarele:

Se ia 60 grame de spirt și se topeșce în el 8 grame de camfor și câte 2 grame de sare amoniac (tipirig) și de salpetru (salitru).

Acastă amestecătură — pusă în uă sticlă lungă și curată — când e limpede arată

că vremea va fi frumoasă; când e turbure, furtună; iar când se va forma mici și albișoare steluțe, schimbare de vreme.



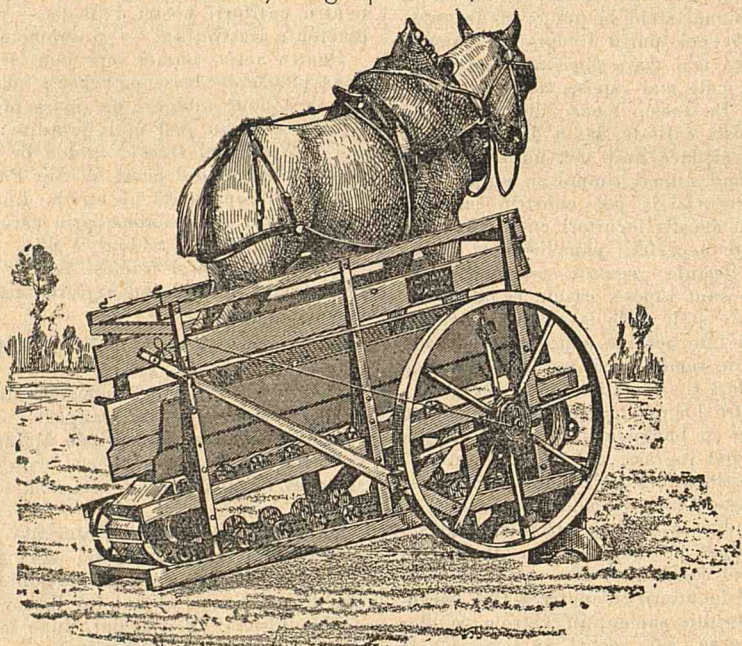
**INTREBUINȚAREA PENTRU VIN A VASELOR CARE AU COPRINS UNTDELEMN.** Asemenea buriase, ce vând băcanii pe preț de nimic, îndată ce s'au deșertat și mai ales dacă, dupe un ôre-care timp, s'au râncețit cu totul, pot a fi curățate în ast fel de mod în cât să se pôtă pune și vin în ele.

Înlăturarea acelu gust gras și respingător ce dă chiar apei asemenea vase, se face prin mijlocul următor în un chip sigur.

Disolvi 500 grame cristaluri de sodă (ce se găsește la droghistii de prin orașele mai măricele) în 5 litruri de apă ferbinte (pentru uă capacitatea de 10 decalitre).

Acastă apă o torni, cât e ferbinte, pe vrană pentru ca sarea de sodă să formeze cu untdelemnul din dôge un săpun solubil.

Se înțelege că vasul trebuie bine rostogolit și dat și de mai multe ori peste cap pentru ca toate dôgele să fie puse în contact cu lichidul curățitor; d'asemenea a dona și trebuie bine scurs, spălat și clătit cu apă curată.



Manej de cai cu planul înclinat (Explicația în această pagină).



**PROPRIETĂȚILE AȚĂTĂTORE A LE OVĂSULUI** se datoră alcaloidului special, numit *avenin*, ce se află în pericarpul bobului de ovă. Acest alcaloid are proprietatea d'a eșcita celulele motrice a le sistemului nervos.

Unele varietăți de ovă, precum în genere cele cu bobul negru, sunt mai bogate în *avenină*.

Chiar ultimele analize experimentale a le eminentului profesor de zootechie, d-l Sanson, a pus în evidență acesta.

*Un econom român.*

